

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Dušl daty,
Wotpoěń ty.

Z' njebjes mana
Njech ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kíž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Sserbske njeđzelske lopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmolerjez knižiczišćezetni w Budyšinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

Misericordias domini.

Jana 21, 15—19.

Nasche seženje wuklinčza do Knjesoweho napominanja „Bój ša mnu!“ Kaž je to wot Pětra šebi žadał, tak žada šebi tež wot naš.

Bój ša mnu!

1. Šhto k temu šlušča? My dyr bimy nascheho Knjesa a Šbóžnika š wutrobu lubowacž. Pšchetož šhtóž jeho njelubuje, njemóže tež ša nim šhodžicž. Móžemy pak tež temu Knjesej šwoju lubosć runje tak šwjedženšzy šawěšćicž, kaž to Pětr čzinješče na jeho praschenje? To je wažna wěž šwědomja. Tež Pětr nješměđžesche to praschenje lohko wsacž. Tehodla šo Šbóžnik š wotpohladom tróžzy prascha, šo by šebi šwoje wotmolwjenje derje rozmyšlil. A Pětr móžesche je šnutškwoneho pšchěšwěđčzenja wotmolwicž: „Knježe, ty wěšch wschitke wězy, ty wěšch, šo ja će lubuju.“ Wóhli tež my tak prajicž? Ale w našej wutrobje bydli hušto wschelatora druha lubosć, kotraž nasche myšle napjelnja a lubosć k Jesušeji mori; to móže bycž pšchewulka lubosć k žonje a džěčom, k powołanju, k pjenjesam a kublam, pola druhich šako njeczišta lubosć k lóšchtam a žadoscžam. Wjele jich šebi myšli, hdyž šo jich praschesch, hacž Jesuša lubuja, šo šo to šamo wot šebje rošmy. Ale to šo šamo wot šebje njerošmy. Pšchetož tón Knjes Jesuš dyrbi nasche žyłe myšljenje napjelnicž, a to je jara cžežto. Pšchi šhutnym pruhowanju najšterje namałamy, šo šebi najšterje pšchemało na šwojeho

Šbóžnika myšlimy. Duž budž nam Pětr we šwojej horjazej lubosćzi žiwy pšchiklad lubosće, hdyž tež w bojošćzi pšched cžłowjekami juntrócž podleža jako šlabny cžłowjek.

2. Šhto šebi tón Knjes wot naš žada? Wot lubosće k Jesušeji wotwišuje žohnowane wukonjenje nascheho powołanja. Pětr běšče wupadnył je šwojeho powołanja jako wuczobnik. Tón Knjes jeho pak šako š nowa postaji: „Paš moje jehnjata. Paš moje wowzy!“ Pašnyšćki hamt dyrbi Pětr dale wjesć, ale niz wón šam — ale wschitzy jeho wuczobnizy. Kaž běšče Pětr we šwojim powołanju šwěrnny, dyrbi kóždy mjes nami Jesušowu ponižnosć po šwojich mozach dopjelnicž. Š tym móže kóždy pokasacž, hacž šwojeho Šbóžnika lubuje a ša nim šhodži. A tak wjele je kóždemu dowěrjene! Jedny ma šwojšbu, druhi šlužobnych, třeczi šchulerjom, šchwórtzy wošadu, pjaty pšcheczelow a šušodow. To je nasche paštwišćczo; pšchetož wschitzy, kiz šu nam dowěrjeni, šu wowzy Jesom Šhrysta. Wuczobnik Jesušowy dyrbi, kaž dobry paštyč, wutrobu ša druhich měcž.

3. Šhto nam tón Knjes do přědka praji? Niz wulku cžesć a šbože, kaž šo we šwětnym powołanju wocžakuje. Pětrej to Šbóžnik do přědka praji, šht. 18., a šhto je š tym myšlene, wujakni 19. šhtucžka: Pětr dyrbi ša šwojeho Knjesa a we šlužbje teho Knjesa šwoje žiwjenje wostajicž. To je šo pječza w Romje štało. Ša naš w našchim cžaku to reka: Šdyž my ša Jesušom šhodžicže, šmějeczje wjele wot šwěta cžerpicž. Pětr bu

křichžovaný, my dyrbimy na druge čerpenja pschihotowani byč. Šchtóž šo wottrašchicž da, njeje Šbóžnika hódny. Šchtóž čže sa Šbóžnikom khodžicž, dyrbi šo prjedy křutnje pruhowacž, hacž tež w čerpenju pschi nim wutraje.

Zutry šu nař wubudžile, sa Šbóžnikom hicž, kiž je dohycžetřzy s roma wuschol. Nawukámy wot Pětra, sa Šbóžnikom khodžicž w lubosczi, w šwěrnosczi, w čerpenju. Hamjeń.

Budž džělawy, niž pak bjes požohnowaneje njedžele.

Wjeřna stawina, ipřana wot Warka.

(Škónczenje.)

Lěto běšče šo pominyło; Jan bě šwěrnje šotje a šwatej šwoju žohnowanu njedželu pschal. Druhdy drje šo šesda, kaž by w Suriju šo něšto lěpšče hibacž počało, tola wón pschezo šašo na šwój stary pucž pschińdže. Še mšchi dyř a dyř s Hertu džěšče, tola jenicžzy jeno tehodla, šo by Bohu tak se škladnosčzu pschiřkusčazu čžecž šobu wopofasał, a ludžom pofasał, šo šo hiščeže ke křeščijanam džerži; hewał wosta čžicže tón stary. A wón pschi tym ničžo hinaschi njebě, džyli wšchelazy druř wjeřni wobydlerjo, kofliž tež ničžo njewjedžachu wo njedželškim žohnowanju, derje pak wo prózy a wobčežnosčach žiwjenja. Tola w Suriju, kaž hižom špomnjene, hibachu šo s čžafami wořebite myřle: „Ša šo wo dnjo a w nozy čžwiluju, a tola dale nje-pschińdu hacž Wjeřtaroscžiz Wots.“ Ša wěž bě mjeršaza. „Po-řluchaj ras, žona“, wón junu rjekny, „ja šym lutował a lutował, šo móžemoj dwě šwinjeczi kupicž. Twój bratr tam lobřka s jentym dořahnje; Šana dyrbi tola hořpošenje rořymicž.“ — „Šaj“, wotmolwi Šerta ranjena: „Jan tež šej žadyn poččž s šnědanju nježada; tón je pschi křlěbje a šeli radostny.“ — „A ja njewěm“, rjekny Šurij šašo, „Jan lědy počojzu telko křlěba trjeba kaž my; nasče njerodne džěczi njeřbu nařycžicž.“ — „Šo tež žadyn džim njeje“, šnapřecžiwu Šerta, „Šana škoro kóždy džěń wari, a bėrnaza abo mutowa poliřka derje wudžerži a jeno počojzu tak wjele pľaczi jako tón luby křlěb.“ — „Wšchaf móžesč tež huřcžišcho waricž“, Šurij šašo praji, „špytaj tola ras, kaž Šona, a wař a pľataj wjazy; šo Jan a Šana dale pschińdžetaj džyli mój, to tola kóždy widži.“

Šerta bě žyle ša to, a tam a šem buchu we šwonkownym žiwjenju pscheměnenja pschedewšate a tež wuwjedžene. Šle šchto pomha nowa šapľata na štary drařtu? Ščtož žyle žiwjenje bě šhnik; nad nim žane žohnowanje njewotpocžowasche, dořelž běšchtaš wonaj bjes bohabořasnosčže žiwaj, a hdyž pscheměnenje abo porjedženje žiwjenja s najnutškwonjščeje wutrobny, s pokuty a s rořlacža njeřchińdže, dha tež ani prošřka njeřpomha. Tola Šanowa šwěrna wutroba pschezo hiščeže nadžiju njeřpuřcžiczi; jeho modlitwy buchu pschezo horžyšče, a tón Šnjeř bě měr wobřamknył nad hjeřměřnymaj. „Njechadža-li, dha dyrbja ke mni pschińcž.“

Běšče šašo njedželu, bliřko do Božeho špěcža; šwonny se šylnym hłošom wolachu, ale Šerta a Šurij njewbžěšchtaš pschińcž. Šurij na kóžu ležesche se šandželenymaj wocžomaj a s čžezkim wodychom; šłabej ruzy pschi botu wotpocžowaschtej. Šako džělacžerč bě pola něřajšeho twara džělkał, čžezki křuch derjewa bě jemu pschi tym na křibjet padnył, we tupym pohřuschenju něřko ležesche, a lěkar šam njewjedžesche, šchto s teho budže. Jan pschi kóžu ředžesche a kľadžesche šhoremu mokro-řymne bjeńtuchy na čžolo; Šerta štejesche ruzy kľamajo jemu s nořomaj. „Modl šo, Šerta“, rjekny Jan s džělbranjom, „modl šo; žane njeřbože njeje psche wulke, hdyž móžemy šo hiščeže s Bohu modlicž.“ Šerta to špyta, ale kaž džěšče to čžezčlo! šwědomje čžyšče jej wřchu móž a nadžiju rubicž. „Ša na teho Šnjeřa pohřkuchaka njeřřym, duž tež mje wón něřko wuřlyřchecž njebudže.“ — Š nabľařny čžlowjecže,

a budžišče štotřřaz křočž njedžakowny a šymneje wutrobny pobyl, Šnjeřowa luboscž, hñada a šwěrnoscž wostanje pschezo jenajřa, pój jeno, wupřchestrěj šwojej ruzy s njemu, prošř wo šmilnosčž; je tež twój hřech wulki, Boža hñada je tola hiščeže wjetřcha. Šra-řiř s rořlatej wutrobu: Šnježe, budž mi hñadny, pschetož ja šym šłaby, dha tón Šnjeř rjeknje: „Dořčž mařch na mojej hñadže, pschetož moja móž je we šłabych móžna.“ — Šerta njemóžesche šo modlicž, ně, jeno šdychowacž, ale tón Šnjeř šlyřchi tež šdychowanje. „Šo je křořtanje ša naju hřechi“, wona škoržesche. „Wěřch, Šano, tak pschezo prajachmoj: Ač, šchto-tež-to tón Šnjeř pójčesle! a kaž mēnjachmoj, šo šo džělo naju rukow lěpje ša naju džěczi štara, džyli Šnjeřowe žohnowanje?“ Šan mjeľčesche, tola Šurij woczi pomocžini a šwony čžicho s hłowu. Wón bě s pójnaczu pschiřchol, a bě Šercžine pohľednje šłowa šrořymil. Šerta, wuřbožy šwjeřelena nad tajkim šnamjenjom žiwjenja, šawoľa: „Ač, Božo Šnježe, tak čžu šo čži džakowacž! Šurij šašo budže.“ — Šaj, s džalej šmy pschezo hotowiřchi, džyli ke křichžnoschenju. Šerta čžyšče jón tak rada wot šo wotwobrocžicž. W-řli Šurij šašo wotřhoril, wřchitko dyrbjačo šabyte byčž a pschi štarym wostacž. — Šurij pak s hłowu wjeřsche a pofaša horje. „Ně“, rjekny Šerta pľakajo, ja čžu šo s Bohu lubemu Šnjeřej tak wjele modlicž, šo Čži wumřecž dacž njedyřbi. Pohľej tola na naju pjecž džěczi.“ Wone wřchitke w durjach štejachu, tak čžicho a štyřkno. Šurij štyřny ruzy a pľakasche hórke šyřly. „Ša nochžyl hiščeže wumřecž“, wón čžicho rjekny, „ač kaž rady čžyř hiščeže pola wař wostacž, ale luby Wóh mje s waschemu šejwjenju nje-trjeba.“ — „Ně“, pschiřtaji Šan, „nuřneho Čže nima, wón hiščeže žanej wbohej šyroče šakľodžicž dał njeje, kiž na njeho nadžiju štajesche, a tak derje, kaž je Šebje jako grat trjebał, móže řebi tež druhu pomoz šbudžicž. Šu wěru džerž křucže, hdyž tež Wóh šhoroscž wot Šebje wošnje; a tak čžemy jeho prošřycž. Pohľej, džěczi, šestupajče jow, Šurjo, štyřny ruzy, wřchaf to móžesč, a Šerta, modl šo prawje s hłubokeje wutrobny: Š luby Božo! my šmy wřchitzy šłabi hřěřchnizy, špoččž nam móž, šo šo s tebi džeržimy, wřmi wřchitku šnutškwonnu nuřu wot nař, njechash-li šwonkownu wot nař wřacž. Šnježe, kiž ty nam žane čžezšče brēmjo njeřapoľožišč, hacž šnjeřčž móžemy, o pomhaj nam, pomhaj šhoremu, pomhaj macžeri, pomhaj tym pjecž džěcžatľam; špoččž jim wěru a měr, daj jón nam wřchěm, a wjedž nař junu wřchitřich do šwojeho njeřbješeho křaleřtwa! „Wóćče nasč“ — a tak modlesche šo Šan dale. „A něřk, lube džěczi“, prajesche wón na to, „wěćče jeno pschezo, šo budže luby Wóh w njeřbješach to naj-lěpřsche ša wař čžinicž; podajče jemu wutrobu, žiwjenje a myřle. Šdyž wam něřšto pobrachuje, prošřcže; čžwiluje wař štaroscž, prošřcže. Š kaž lubošne budže wasche žiwjenje, budžecže-li s pohožnosčzu psched tym Šnjeřom khodžicž! Wasch nan móže živy wostacž abo wumřecž, wam šo jow čžafnje a tam wěćžnje derje póńdže, hdyž lubeho Boha řej s wóćzej wuřwolice a jeho řařnje pschezo psched wocžomaj a we wutrobje macže.“

„Šu dyrbiřch šwjaty džěń šwjecžicž“, rjekny Šurij s pohľibliwym hłošom. — Šřchecžiwu tej řařni bě wón najwjazy s wědomoscžu hřěřchil, tehodla jemu najčezřšcho na wutrobje ležesche. Wón bě Bože šłowo a přědowanje šazpřawał, duž bě tón Šnjeř řam s tak šylnym přědowanjom do jeho doma pschiřchol. Š tole přědowanje, runjež šo prawy štrach byčž řdasche, běšče jeno šnamjo luboscže a hñady. Šanowe modlitwy běchu wuřlyřchane a řotra a šwal dyrbješchtaš ša teho Šnjeřa dořytaj byčž. — Wřchitřich čžlowjekow tón Šnjeř tak s řebi nječžehnje, jeno druhdy psches podobnu trařchliwoscž jich wutrobny řařchajuje. Woni pak maju woczi a njewidža, a maju wuřchi a njeřlyřcha. Šle njemolče šo, Wóh šo njeda ša šměch měcž. Ša řudnym dnju budže tón Šnjeř prajicž: „Džicže wote mnje, ja wař njeřnaju.“ Šotom žane řacže,

žane storženje wjazy pomhač njebudže, a swony njebudža wjazy je kwěrnym hłohom le mšchi wołacz: Póji póji, póji póji!

Sašo bě šo léto pominylo. Surij bě hiščeže živy, tola ruzy njemóžesche jara, nosy pak i žyła niz hibacž. Swony wołachu wón šedžesche psched durjemi, Bjarnat i najmlódschim džěščom pódla njeho, a Gerta džěsche i druhimi tšjomi džěčžimi le mšchi. Jan šo wješelesche, šo bě ta čyrjódžička tak narostka, a hdyž i džělbranjom na woboheho Surja pohlada, dyrbjesche šo i tymi myšlemi troštowacž: Stej tež jeho nosy wolhromikej, dha je tola w jeho duschi šo wožiwiko. „Ša a mój dom chzemoj temu Knjesej šlužicž“, w njej pišane štejesche. Šswój dońt wón i mulkej ščěpłiwosčju šnješe. Gerta njemějesche nětko dołho tak wjele na jeho wobužnosčž šforžicž; wón bě pschezo džakowny a pscheczelnny pscheczimo njej, a tak budžičke mohla wona, hdyž jeho čžěpjenje widžesche, hdy hrosna a bórcžata byčž, abo šo dla bohateho džěla a mulkeje próžy wobčžžowacž? Wona mějesche nětko wjazy čžinicž, dhyžli hdy přjedy; dyrbjesche na džělo šhodžicž a šo hiščeže w domje próžowacž hacž do póšdneje nožy. Ale wona bě radostna, došelž temu Knjesej šo dowěrjesche, a w radosčži a w dowěrjenju bu šožda njedžela temu Knjesej pošwječžena. Surij pak jeno njedželu šamu njěšwječžesche, wón šwječžesche psches žyly thdžer a šaruna, ščtož bě přjedy škomdžil. Nětko mějesche šhwile, šwoje džěčži wučicž a i nimi špěwacž a šo modlicž. Šobóžne, derje woczehnjene džěčži šu žohnowanje Bože. Surij njemóžesche husto nowe jaki šupowacž, njebu jich pak tež telko rostorhaných. Džěčži pschezo čžiste a šaplatane šhodžachu. Wuj njetrjebasche i šhrnyšlžynej čžěwjenju licžlow blóto myčž, Mařka mějesche hnydom rano hładku hłowu, a Bjarnatowa njedželša jaka bě pschezo šobotu šaplatana. Gerta pak prajesche: „Šan ma prawo, tak mohł jedyn žiwjenje bjes njedžele šnješčž, a tak šym šo ja psched Bohom a žylym šwětom wobelhała, hdyž přjedy mēnjach, šo nimam šhwile le mšchi šhodžicž a njedželu šwječžicž? Šak někotru šhodžinku w žiwjenju šym pschecziniła a pschelleškała, a dyrbjach potom teho Knjesa wo jeho čžescž a šebje wo šamšnu šbóžnosčž šjebacž. Njedžela je hižom jow na šemi kruč šbóžnosčž, kruč njebješ; moja duscha móže hižom tam horkach pschebnywacž; ja pomyšlu, ščto mje tam docžaka, a tak i Šurjom a je šwojimi džěčžimi tam w hromadže budu a potom šabudu tuteho žiwjenja próžy a wobčžženosčž.“

Njedželu šwječžicž žana pschilasnja njeje, ale hnadny dar teho Knjesa. Ščtóž je bjes njedžele živy, je bjes teho Knjesa živy. Ščtóž pak je bjes teho Knjesa živy, tón žaneho džěla na nim nima. Ščtóž ma woczi i widženju, tón njech hlada! Ščtóž ma wuschy i škščenju, tón njech pošlucha!

Evangelium mjes Šslowjanami.

Špiša šarac Šchwjela w Deschje.

(Šofracžowanje.)

6. Čžechojo.

Šinajšchi duchowny powětr naš wobduwuje, hdyž šo nětko wobrocžimy i podwječžornym Šslowjanam, kotšiz šu Čžechojo, Šslowazy, Špolazy a my Šserbjo we Šužizy. Tucz i wšchitžy štejaču wot štarodawna pod wliwom romsko-katolškeho wušnacž a šu wot špocžatka i duchom reformazije šwjafani a šnacži. Čžechojo bydla wošřjedž Šuropy. Šwojowanje wo šwonkowu a duchownu móž w tutym kraju běšche krate a trajesche psches wjele lěštotytki. Šapocžatki ššesčžijanstwa pošajuja tudy na šlowjanskeju šapocžatow Cyrilla a Methoda. Šižom i němskich štronow běchu špytali, Čžecham a Šmorawjanam ššesčžijanstwo pschijnješč. Ale šmorawski kral Šastišlaw wušprošy šebi wot grichiškeho šhěžora ŠMichala III. pošłow, kotšiz bychu šlowjansku rěčž rošymili.

Tutón pošla bratrow Cyrilla a Methoda, kotrajž w lěčže 863 do hłowneho měšta Šwjechrada pschindžeschtaj. Š tym, šo šmorawski wójwoda Šswjatopluk džowku čžěškeho wjercha Šoriwoja ša žonu wša, namaka ššesčžijanstwo tež do Čžesčeje pucž. Šoriwoj da šo w lěčže 871 ššesčžicž. Tuto ššesčžijanstwo, kotrež šo psches Cyrilla a Methoda předowasche, rošesna šo w někotrych wošebnych wěžach wot romškeho waschnja, mjenujžy i tym, šo šo předowanje w macžernej rěčži šta, šo šo měšchnizy ženjachu a šo šo šwajata wječer „pod wobemaj“ podobomaj wužiwasche, to rěka, šo wošadni šhlěb a wino dostawachu a niz jeno šhlěb, kaž po katolškim waschnju.

We pschiduznych lěštotytkach běšche štajne wojowanje wo polištku a duchownu móž w Čžechach. Němžy šhěžorojo podčžignychu šebi lud a kraj a romski bamž šahna šamostatnu šlowjansku Božu šlužbu a nušowasche lud na romske waschnja a na šacžansku žyršwinu rěčž. Šakle wošlo šeta 1350 bu tuto šlatinšrowanje do-pschewjedžene. Š hižom po někotrych lěšdžekattach šarža čžěški lud hacž do najšhubškeho jadra; muž wustupi, kiž runje tak jako Jan ššesčženik Šbóžnikej pucž džělasche, po Božej woli reformatoram pucž pschihotowasche a šwój čžěški narod i čžesčži a možy pošbšowasche, to běšche Jan Šuš. Duch ššesčžijanskeje šwobody běšche hiščeže živy w čžěškim ludu. Tež Šuš běšche i Božeho šłowa wodawanje hřechow a měř ša šwoju duschu namakał. W lěčže 1398 bu wón profesor na uniwercžže w Šrašy, 1402 předač na bethlehemškej žyršwicžy tam, potom rektor (wjednik) žyšeje wyšokseje šhule. Šral běšche na Šužowym boku a psches njeshjednosčž šo šta, šo Němžy a Špolazy i Šražškeje uniwercžity wotčžahnychu a 1409 wyšoku šhulu w Šipsku šakožichu. Wot teho čžaka šakčžě Šraha jako čžěške měšto, čžěški lud doby wulku móž a čžěška rěčž měwasche krašne plody pišmowštwia. Ale Šuš njeje wojowal ša narodnosčž, kaž šo to druhdy praji, ale ša wěru a psches to je wón tež nastal štworz a wótž něčžiškeje němskeje rěčže, haj šuamo šjednocženeho němskeho naroda i žyła. Tak tež je Šuš jenož ša wěru wojowal, a tamni 27 čžěšy rycžerjo, kotšiz buchu 1621 na Šražškim torhosččžu wotprawjeni, njěšku marštrarjo byli „ša šwobodu kralowštwia čžěškeho“, kaž je šo to šoni tam na želešnu desku napišako, ale „ša šwobodu kraleštwia Božeho“. Šo pak je štare našonjenje: Lud, kiž šo džerži čžiškeho Božeho šłowa a je živy we wěrije, pošracžuje tež w čžěšnych a šemškich wěžach. Čžěški lud kčžesjesche tak dołho, hacž Šušowym duch w nim knješesche.

Šuš dyrbjesche 1413 i Šrahi čžeknyčž. Šo kraju čžahajo, předowasche a roššchěrjesche wón i tym ewangelion. W lěčže 1415 poda šo wón na šonzil do Šostnizy, šo by šo tam dla šwojeje wučžby šamolwil. Šhěžor Šigismund běšche jemu šchit a kryw šlubil, ale šłowo njedžeržo dowoli, šo bu Šuš šakudženy a špaleny. Ale pschibłowo: „šrej marštrarjow je šymjo žyršwoje“, dopjelni šo tež tudy.

Šužitajo šo šbšnychu a buchu štrach ša wošolnu krašimu. Šhěžor pošla šwoje wójštko pscheczimo nim, bamž wušpša šchizim wójnu, šrawne pscheschčžhanje šo šta, kaž něhdy w čžahu romškich pošaniškich šhěžorow njebšche hórje bylo. Šo tyžkach buchu Šužitajo na hrosne waschuje morjeni. Ale tola šo dowobarachu. Šich wjednikaj Šižka († 1424) a Šrošop pschewinšchtaj wšchitšich njepšcheczelow. Šhěžor Šigismund a bamž dyrbjeschtaj Šužitam wěštu šwobodu wěry pschilubicž psches tak mjenowaný „Šaselški škompaktal“ 1433. Šohužel pak Šužitajo šami mjes šobu psches jene njebšchu a psches to šwojej dobrej wěžy šchodžachu.

Šara wazne a žohnowane šymjeschko šo tehdy wušywasche, to běšche žadanje po čžišnym ewangelškim žiwjenju. Šštr Šhelčžipki, jednory burški čžłowjek, ale pošny šwajateho Ducha, napošminasche, šo bychu ludžo poščžimje a wěrnje po Božim šłowje živi byli. Šražški bššop Šokžzana běšche jim i wopředka pscheczelnje šmyšleny, a tak dowoli kral Šurij Šodžeb rad, šo

bychu šo na jeho knjejtwe Zambergu sašydli. Woni šo mjes šobu bratřja mjenowachu a jakožichu w lécze 1457 pod mjenom „Bratrřka jednota“ šamostatnu žyrkej, kotraž šo wot Roma runje tač džělesche, kaž wot druhich Šužitow. Woni pač šhubichu jako wotpadnizy kralowu milošę a męjachu wjele čęerpjeć.

W pschiduzny czašu šo ewangelřim Čecham wschelako džěsche. Druhdy buch u jara pschescęehani. Tehdy dyrbjesche jich wjele wotzny kraj wopuschęjeć a s tym rosnořchowachu ewangelřki duch po druhich wořebje němřich a pólřich krajach. S tym pschihotowachu pucž Lutherowemu štuťku. Pač sašo bęchu czašu, hdžež mōžesche šo ewangelřke žiwjenje w męrze rosplodžicę. Tehdy nastachu přenje špěwarřke knihi 1501. Pošdžicę šo žyła biblija do čęěschęziny pscheloži. Nowy šaton pscheloži šam Jan Blahoslav, jara wučeny wjedniř „jednoty“; pscheložerjo stareho šatonja bęchu: Schečępan, Eneasch, Žibulka, Kapita, Strejš, Ešfrain, Šeřen, Albrecht a Šeliz. Žyłe džěło wuńdže w šchęję džělach wot 1579—1593 pod mjenom „Biblija Kralizka“. Wulke pjenjezne wopory ša čęěschęž nječęęhtaj bratraš Jan a Šhorla je Šerotina, šemjanřkaj šobuřstawaj „jednoty“.

Němřka reformacija bu wot Čechow s wyřkanjom powitana. Bęsche tola Luther šam prajil: „My šmy wschitzy Šužitowo“. Woni šo pschishamřnychu pač Lutherřkim, pač Calwiniřtam. Šizom bęschtaj mjes što Čechami lędy hiřchęže dwaj katolřkaj; duž šo 30 lętna wōjna šbęhny a čzorna nōž šo nad krajom rosřchęriesche.

Bitwa pod bęlej horu pola Praha 1620 bu row čęěškeho wōjřka, čęěškeho naroda a čęěškeho ewangelřtwa. Pschescęehanje nastu, kotrež žylo šemju sašo katolřku čzinjesche a s ewangelřkej węru tež čęěřku narodnošęž šniczi. Wjednizy buch wotprawjeni; šchtož njechajche ewangelřku węru wotpschihahacę, dyrbjesche wōtzny kraj a wschitko to šwoje wostajicę a do žyřby čęeknyęž. Ženož tu a tam někotři škradžu bibliju šřhowachu a w nej troscht pytachu.

Sahnaczi čęěřny ewangelřny rosprōřchichu šo po ewangelřřich krajach, wořebje do Šslowakskeje, Pólřkeje a Šruskeje, a męjachu doľho šamostatne ewangelřke wořady. Někotry šlawny muž je s nich wuřchol, kaž Jan Amoš Komenski (Comenius), šuaty wobnowjer řhulřkeje wučzby († 1671), jeho wobras mařch na štr. Šablonřki, dwōřřki přędar pruskeho krala Šjedřicha Šyľema I., Šogazky, špiřacęel šuatyř nabožnyř knihi, Janiř (Šanıke), šakōđer „Šruskeho hłowneho bibliřkeho towarřřtwa“ (1814) a towarřřtwa ša řchescęžijanske natwarjaze piřma (Hauptverein für christliche Erbauungsschriften, 1816). Tež Šjedřich Wulki je hiřchęže ewangelřřich Čechow do Šchleřřkeje pschihaj, hdžež šu woni hacę na džęřnřniřchi džęř šwoju narodnošęž šdžerželi. Šich wořady šu Šuřinez, Šrořř-Friedrichřštabor, Šrořř-Friedrichřřgräb, Šrořř-Wartenberg.

Rosprōřcheni čęěřny ewangelřny šu s wulřim žohnowanjom ša ewangelřku žyrkej s tym nastali, šo hrabja Miřlawřch Ludwigh s Žinzendorf w lécze 1724 šahnatyř „morawřřich bratrov“ na šwojich kublach Šerrnhut (Šchranow) sašydli. S tuteje kolonije nastu 1727 „wobnowjena bratrřka jednota“, kotraž šo bōřřy daloko rosřchęriesche a tajřich, kotřiz čęěche žiwjenje w Bōřř lubowachu, šhromadžesche. Jako lužřřka džowka je bratrřka jednota tež mjes Šserbami wjele pschecęelow męla.

(Wokracęowanje.)

Bedjenje ša męrom.

Šsmjercę, ty řyła šy
Nowe řęřchow —
Šitwiřchęža te řrwatne męřta,
Šhdžež jim wjele šmjeręž bę męřta.
Šsu dha byłe hdy
Łajke řęřchow?

Wřchitzy w šromadži
Ležo w šwojej řrwie
Šo tamřyntach něř tam řkaja,
Wotpocęinř řwōj čęěři maja.
Šo wschęm będženju
Šřęch tam šmęrom špju!

Šoľnyřch bōlořcęow
Leži wjele štow
Łazarety žyłe řraje.
O řchto dořę tu nusu šnaje?
Wopomň, wutroba,
Łute čęerpjenja!

Šnježe Wōžo, řchto
Kaže něřko šo?
„Ke mni woľaj w czašu nury,
Čzinicę nochžu šo čzi žyřy!“
Ššwęřny Wōžo, šam
Łač řy řasał nam.

Duž něř woľamy,
Wjelež jich tu řmy:
Łařche hręchi wodaj, Wōžo,
Šławimy ach s řlacžom řožo!
Šłomjo hnęwa hař,
Šřchęřtaň řchwřcęž nař!

Daj nam sašo męř,
Wōjnu wotęčęř!
Ššcęel s nury wumoženje,
Łařchich prōřtwow wuřřřchęnje
Šesom Šřřřřtuřka,
Łwojoh' Ššyna, bla!

Šřkōdu narunaj,
Łotruž njeře kraj!
Šranjenyřch čęęř wulękowacę,
Łanej, macęeri jich řřhowacę!
Dha čęe řhwalimy
Šrawje s wutroby.

Wřchelake s blřska a s daloka.

— Nowe řhulřke lęto je šo šapocęato. S wjetřcha je pschijecęe nowyř wučzomzow do wyřřřřich řřulow w tutym wōjnřřim czašu po licębje tež řhętro mjeřřche byľo. Na šeminarje, hdžež je šo lęřka přeni řrōčę 7. řjadownja jakožřka, šu šo šamolwjeni mřkōdženzojo nimale wschitzy pschiwřali, a njebęřche tež licęba šamolwjenyřch wjele pschęř licębu tyř, kotřiz mōžachu šo šakōřřny pschijecę. Šara nadpadne je, šo je do pořřlednjeje řjadownje na gymnařřiju jenož s nich 13 řastupřko, męřto teho šo je šo na wyřřřchęj realny wjele wjetřcha lieřba šamolwřka a pschijała. Šda šo, kaž by našchemu czařej stare gymnařřialne wutwucęenje wjazy tač pschijomne njebyľo.

— Šutry wschaf šu šo minyľe, ale dopjelnenje jutrowneho řrowjenja: „Męř budę s Wami!“ nam njeřřku hiřchęže pschijęřke. Čzim bōle šmęřniřche je, šo po nęćčřřřim řejniřchęžu na bitwiřchęřach nadžija šo pschęř wutroby řybol, šo tola, čęęř-li Wōh dacę, wōjna wjazy doľho tracę njebudže. Węřte wořřlabnjenje pola nařřchich njeřřchęcelow šo přęč njeđa. Wořebje je nęćčřřche wojowanje Šranzowsow s tymile woporami kač pořřlednje řadwęlowanje, s kotrymž šo hješ praweho rosmyřřenja do přęřka wala. Wōh čęęř dacę, šo šo tež naščha nadžija dopjelni.

Šamolwřity redaktor: J. Gōľč. Ššoburedaktor: K. A. Fiedľř.
Čęěřchęř a nakladniř: M. Šmoleř.